Indiener: Stichting Landschapsbelangen Harculo – Herxen – Windesheim
Sekretariaat: Bergweg 46, 8015 RC Zwolle
Email: landschapsbelangen.hhw@gmail.com
Betreft: Zienswijze op de aangevulde ontwerp-Omgevingsvisie Zwolle
Datum: 7 december 2025

Zienswijze op de aangevulde ontwerp-Omgevingsvisie Zwolle

Hierbij dienen wij als Stichting Landschapsbelangen Harculo – Herxen – Windesheim onze zienswijze in op de aangevulde ontwerp-Omgevingsvisie Zwolle. Deze spitsen wij toe op 6 thema's:

- De groei van de stad in relatie tot de ambitie om het groen - als één van de kernkwaliteiten van Zwolle – mee te laten groeien
- De toenemende druk op natuur en landschap (m.n. op de Natura 2000 gebieden) door de geplande woningbouw in het buitengebied tussen Zwolle Zuid en Windesheim
- De plannen voor een ecologische corridor tussen Zandhove en landgoed Windesheim
- Leisuresector en gevolgen voor het buitengebied
- Inventarisatie natuurwaarden buitengebied Harculo
- Archeologie en erfgoed

Groen groeit mee met de stad?

Al vaker hebben wij gewezen op de naar onze mening onevenredige groei-ambities van Zwolle en de manier waarop die tot stand zijn gekomen via de Regionale Verstedelijkingsstrategie: een proces met een gebrekkige democratische legitimering waarover geen Zwollenaar zijn of haar zegje heeft kunnen doen.

In de aangevulde Omgevingsvisie komt deze groei-ambitie opnieuw terug, in de vorm van een woningbouwopgave van 15.000 – 25.000 woningen tot 2040. Bovendien ligt er volgens dit document een opgave voor minimaal 50 (oplopend tot 135) hectare bedrijfsterrein, naast de ruimte die nodig is voor de opwek van windenergie. Ten slotte wordt de ambitie uitgesproken om het groen mee te laten groeien met de groei van de stad. Dit laatste moet dan vooral ingevuld worden door de aanleg van 3 stadsparken (Stadsbroek, Vechtrand en Zwolle Zuid – Zuid) , door het realiseren van recreatieve uitloopgebieden en door de hoofdgroenstructuur te versterken.

Wij vinden dat de opgave om het groen mee te laten groeien met de stad teveel vanuit "de mens" en diens behoeften wordt ingevuld, en te weinig vanuit de noodzaak om natuurwaarden en biodiversiteit te beschermen en te versterken. Stadsparken en het idee om "blauwgroene kwaliteiten te combineren met aantrekkelijke fiets- en wandelroutes" zullen misschien het aantal m2 "groen" in de stad vergroten, maar staan toch vooral ten dienste van de mens. Wij zijn van mening dat ook in een groeiende stad natuurwaarden een eigenstandige plek verdienen en ruimte moeten krijgen.

Woningbouw zorgt voor toenemende druk op natuur

Vanaf 2026 wordt Nieuw Harculo gerealiseerd: ca. 500 nieuwe woningen op het terrein van de voormalige IJsselcentrale, grenzend aan Natura 2000 gebied in de uiterwaarden van de IJssel. Bij de

voorbereiding van deze plannen hebben wij gewezen op de risico's van toenemende drukte voor de natuurwaarden daar. Wij erkennen de behoefte aan woningen, maar hebben herhaaldelijk gevraagd om effectieve maatregelen om de negatieve gevolgen van meer mensen en meer huisdieren in de nabijheid van Natura 2000 gebied binnen de perken te houden. Tot nu toe helaas zonder resultaat. Voor de woningbouwplannen in Zwolle Zuid Zuid geldt dit uiteraard in nog sterkere mate, want hierbij gaat het om minimaal 6 x zoveel woningen als bij Nieuw Harculo. En dus ook om 6 x zoveel mensen en huisdieren…..

In de aangevulde ontwerp-Omgevingsvisie wordt hierover in par. 4.3.7.1 gezegd: "we zorgen voor een goede balans tussen de recreatieve druk, de leefbaarheid en de natuurwaarden in het gebied en de uiterwaarden van de IJssel". Dat klinkt mooi, maar wij hebben rond de plannen voor Nieuw Harculo nog niks concreets op dit gebied gezien, dus deze formulering biedt o.i. onvoldoende garanties voor de bescherming van de natuurwaarden.

<u>Ecologische corridor tussen Zandhove en landgoed Windesheim</u>

Eveneens in par. 4.3.7.1 lezen wij dat het parkachtige karakter rond Zandhove en landgoed Windesheim wordt doorgetrokken en versterkt, zodat er een ecologische corridor ontstaat tussen Zandhove en de IJssel. Wij ondersteunen deze gedachte, maar vragen ons wel af hoe zo'n ecologische corridor zich verhoudt tot de al genoemde extra woningbouw en alles wat daarbij hoort (mensen, huisdieren, infrastructuur, auto's, voorzieningen e.d.). Er wordt opgemerkt dat "er zorgvuldig gekeken is naar de ontsluiting en de toenemende gebruiksdruk op het omliggende gebied", maar wat is de conclusie daarvan? Hoe verhoudt die toenemende gebruiksdruk zich tot de ecologische corridor?

Verder hebben wij in 2018, bij de ontwikkeling van het zonnepark De Weekhorst, al gepleit voor een multifunctionele inrichting daarvan en ruimte voor versterking van biodiversiteit in dit park. Op het moment waarop wij ons zegje konden doen waren de plannen echter al zover gevorderd dat daar geen enkele ruimte meer voor was (letterlijk en figuurlijk), met als gevolg dat er nu een c. 15 ha groot blauw reflecterend industrieel landschap grenst aan het landgoed Windesheim. Wij zouden graag zien dat de ecologische corridor naar Zandhove de missers van 2018 ongedaan zal maken. Wij denken daar graag over mee in de toekomst.

<u>Leisuresector</u>

Volgens par. 4.2.4 wil Zwolle c. 30.000 m2 voor (grootschalige) leisurefuncties inrichten in stad en buitengebied. Een verkenning moet duidelijkheid geven op welke plekken. De 'nieuwe gebiedsontwikkelingen' worden uitdrukkelijk als mogelijkheid genoemd. Er wordt onder meer gedacht aan een evenementenhal, het verplaatsen van Dinoland en Hedon en ruimte voor outdoor- en recreatie-activiteiten. Deze voorzieningen zorgen niet alleen voor extra verkeersdrukte maar ook zal het buitengebied hierdoor nog meer aan boerenland moeten inleveren voor menselijk vermaak en drukte.

<u>Inventarisatie natuurwaarden buitengebied Harculo</u>

We zijn er trots op dat zee- en visarenden, diverse uilen- en kiekendiefsoorten, raven enz. in ons gebied nestelen of foerageren. In het rapport 'Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark De Weekhorst - Zwolle, Jan van Arkelweg 3' uit 2018 heeft Kronos/Solar een ecologische quickscan gemaakt van de natuurwaarden in dit gebied en kwam tot de slotsom dat er geen beschermde flora en faunasoorten

te verwachten zijn (met uitzondering van de aanwezigheid van een steenuilenpaartje). Wij, die in dit gebied wonen, hebben andere kennis en ervaring en willen graag dat de gemeente bij een natuurinventarisatie onze lokale expertise betrekt.

Archeologie en erfgoed

In 2002 is er door de Archeologische dienst van de gemeente Zwolle uitgebreid onderzoek gedaan in het gebied ten westen van de Bikkenrade. Men heeft resten gevonden van een nederzetting uit de Romeinse tijd en sporen van ijzerproductie op de plaats waar nu een woonwijk staat gepland. We willen graag dat het oorspronkelijk gebruik van de ruimte en de mens die hier geleefd heeft in herinnering blijft en zichtbaar wordt in bijvoorbeeld naamgeving van straten.
Ook zijn er in dit gebied eeuwenoude heggen te vinden (zie artikel Eeuwenoude meidoornheggen bij Zwolle / 5.1.2e in Nieuwsbrief nr. 27 District Beneden-IJssel. Floristisch tijdschrift voor West-Overijssel, NO-Veluwe en de Noordoostpolder). Graag zien wij dat deze heggen, waardevol voor vogels en insecten, deel gaan uitmaken van de beoogde ecologische corridor die de landgoederen Zandhove en Windesheim met elkaar verbindt.

Wij vertrouwen erop dat u onze zienswijze zult verwerken in de definitieve tekst van de aangevulde ontwerp- Omgevingsvisie Zwolle.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
(sekr. Stichting Landschapsbelangen HHW)

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	3